

133

NOVEMBRE
2011

EUROPA ES DIRIGEIX CAP A UN *DIRECTORI* DELS RICS

Elina Villup Investigadora principal, CIDOB

La crisi del deute grec i la por al contagi per part d'alguns països europeus han ressuscitat antigues controvèrsies sobre la profunditat de la integració europea i les tensions latents que s'han anat acumulant en el que la Unió Europea porta de vida.

Durant els últims mesos s'han suggerit diversos escenaris, des de la desintegració de la Unió monetària a la creació d'un nucli federal de països amb polítiques econòmiques i fiscals ben connectades. Els esdeveniments recents semblen estar donant la raó a aquells que han vingut argumentant que el resultat de la crisi actual comportarà una major integració entre alguns dels Estats membres de la UE.

En una conferència als estudiants de la Universitat d'Estrasburg, el president francès Sarkozy s'ha manifestat a favor de la proposta d'una Europa a dues velocitats. Ha suggerit que això significaria una Eurozona més integrada i una solució confederal per a la resta. A més, és un fet evident que durant mesos França ha estat consultant amb Alemanya a tots els nivells la manera d'aconseguir-ho. Aparentment també s'està debatent la qüestió dels impostos comuns, així com la possibilitat que alguns països abandonin l'Eurozona.

Els intents franco-alemanys de crear un "nucli federal" com a base d'alguns països de l'Eurozona es contemplan amb cert temor per part de la resta de països membres. El tàndem sembla tenir en ment la creació d'una Europa rica, altament integrada, en el centre, amb els pobres i endarrerits en el cercle concèntric al seu al voltant. Un veritable *directori*. El projecte de la integració europea basat en la solidaritat hauria acabat, i amb raó el president de la Comissió Duraó Barroso s'ha declarat contrari a aquesta orientació, considerant-la un pas enrere en el procés d'integració europea. Desafortunadament, més enllà del que digui la Comissió, l'opció nucli-perifèria està resultant plausible per primera vegada en la història de la UE.

Les conseqüències que aquest sistema comportaria als països que quedin a la perifèria són difícils de preveure amb cert nivell d'exactitud, però probablement serien més negatives tant econòmicament com políticament que la permanència en el nucli, considerant que romandre dins tampoc significaria detenir la implan-

tació de les impopulars mesures d'austeritat que fan perillar l'Estat del benestar. Aquestes últimes, encara que pot ser que contribueixin a gestionar millor els països en qüestió, no arreglen el principal problema de la riquesa a Europa: la falta de creixement econòmic.

Enfortir l'Eurozona a través d'un canvi del Tractat segueix sent l'opció preferida, i la Cancellier alemanya l'ha recolzat públicament. Aquesta opció respectaria els tractats i portaria a la Unió Europea a una major integració amb el consens de tots els països. Desgraciadament, la cacofonia d'interessos de tots els països i de les veus nacionals impossibilita que s'aconsegueixi un resultat coherent, almenys en els termes que els mercats exigeixen a curt termini.

No obstant això, una dramàtica solució fora-del-Tractat pot ser l'única via per sortir de l'atzucac en el qual es troba Europa. El clàssic mecanisme de reforma de Tractat que precisa l'acord de tots els Estats membres, així com la ratificació per part dels parlaments nacionals i referèndums en alguns països, han mostrat les seves limitacions en el passat recent. D'altra banda, aconseguir un acord significatiu entre els 27 Estats membres ha passat a ser una missió impossible, vista la dimensió i l'ús del pressupost europeu o el posicionament de la UE davant el règim assassi libi.

Això també significaria que la Unió es veuria forçada a afrontar altres tensions latents que s'han creat en els anys de la seva ampliació, sobretot la qüestió de la pertinença a la UE del Regne Unit, que ha estat planejant durant dècades. El govern britànic s'ha posicionat des de 1973 en contra de tots els intents d'una integració més completa. Confrontar-se a la decisió de major o menor integració, també podria ajudar a altres països a aclarir les seves veritables afiliacions.

A la vista de tot això, hauria acabat el somni d'una Europa basada en valors per donar pas a una UE més pragmàtica, orientada sobre la base dels resultats i del mercat. Una vegada més l'economia, no la política, estaria marcant el camí de la construcció europea